

Ordening in de chaos

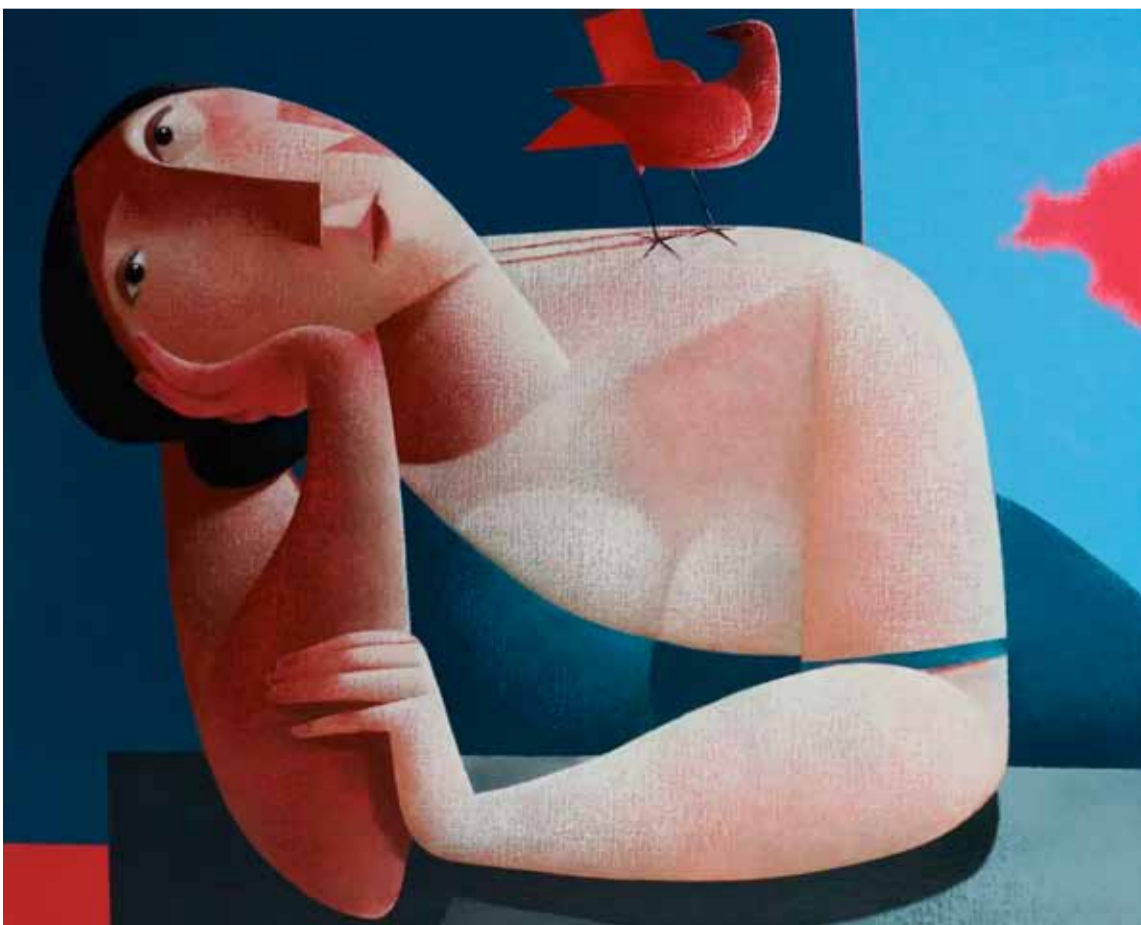
Rust. Verstillig. Dat is wat de schilderijen van Peter Harskamp uitstralen. Hij heeft er tot ver over de landsgrenzen succes mee. Want wie is er in deze gehaaste wereld niet op zoek naar rust en verstillig? Afgelopen voorjaar nog raakte zijn hele stand uitverkocht op de prestigieuze kunstbeurs Art Revolution Taipei in Taiwan. Maar naast zijn buitenlandse avonturen wil de Gelderse kunstenaar ook in Nederland laten zien dat hij er nog steeds is. Daarom exposeert hij deze zomer bij galerie A-quadraat in Vorden.

DOOR ILAND PIETERSMA

Peter Harskamp in zijn atelier.

Wat maakt zijn werk zo aantrekkelijk voor de Aziatische markt? „De rust...”, zegt Peter Harskamp droogjes. In 2012 werd hij voor het eerst uitgenodigd voor Art Revolution Taipei. „Het is een van de grootste kunstbeurzen van Azië met wel 400 à 500 kunstenaars van over de hele wereld. Natuurlijk ben ik er ook heen geweest, om zelf te aanschouwen wat de beurs behelst. Al mijn werken raakten verkocht. En als je succes hebt word je het jaar erop weer uitgenodigd.” In april van dit jaar deed hij voor de achtste maal op rij mee. Vorig jaar is hij er samen met zijn vrouw Mirjam weer geweest. „Dat was onze tweede keer. Mensen herkennen ons meteen. We werden als oude vrienden onthaald. Het was overweldigend. Mijn booth was direct rechts van de ingang. Welgestelde Chinese kunstverzamelaars lopen niet graag ver, is ons verteld. Wat voor hen interessant is, wordt dus dichtbij de ingang van de beurs geëxposeerd.”

ONDERSCHRIFT.

Harskamp ontmoette ook enthousiaste collectors; een echtpaar dat helemaal weg is van zijn werk. „Ze namen ons mee naar hun huis: denk aan een soort Trump-tower met marmer, goud en glans, waarbij een appartement een hele verdieping beslaat. Dat hing en stond vol met mijn schilderijen en beelden. Een heel aparte ervaring om je eigen werk zo te zien. Eigenlijk was het al tjokvol, maar ze waren toch al van plan de verdieping boven hen ook te kopen... De Chinese cultuur is óf heel uitbundig, óf heel ingetogen. Deze mensen werken keihard en zoeken thuis verstillig. Dat vinden ze blijkbaar in mijn werk.”

Door zulke indrukwekkende buitenlandse avonturen laat Harskamp zijn hoofd niet op hol brengen. „Het is mooi, natuurlijk. Maar ik wil in Nederland ook nog steeds laten zien dat ik er ben. Een aantal jaren geleden kwam ik terecht bij galerie A-quadraat, hier niet ver vandaan. Het is een fijne galerie met een mooie ligging en een fraaie beeldentuin. De galeriehouders Ad en Ad Borest zijn echt gepassioneerd voor kunst en kunstenaars. Naar die combinatie ben ik altijd naar op zoek.”

Arrivé

Is zijn werk een reactie op de jachtige maatschappij? „Nee. Of in ieder geval niet bewust. Wel kan ik alles achter me laten, wanneer ik in mijn atelier ben. Hier ben ik in een andere wereld en kom ik in een veranderende staat. Als ik schilder neemt het denken een vrije loop. Het is een continue gedachtstroom. Eigenlijk is het een soort zen. Men denkt wel eens dat kunstenaars altijd maar lijden in hun atelier. Dat is bij mij totaal niet zo. Het is een naar binnenkijken. Blijkbaar wil ik mij op deze manier uiten, met deze thematiek van mensen en dieren in ingetogen sferen.” „Dit is mijn stijl en dit is mijn onderwerp. Dan ben je zogezegd ‘arrivé’: je hebt je manier van schilderen gevonden. Je bent thuisgekomen.”

Chaos

Toch gaat onder die ingetogen werken met die dromerige figuren een enorme chaos schuil. „Eerst verf ik de ondergrond in een bepaalde kleur. Die bepaalt de stemming. Daarna breng ik er met houtskool in ruime gebaren lijnen op aan. Zo ontstaan vanzelf mathematische vormen: cirkels, cilinders, kokers. Daar ontdek ik op een gegeven moment een compositie in – een hoofd, een arm, een romp. Op die manier breng ik orde in de chaos.” Harskamp schildert met een paletmes. „Met het paletmes kan ik beter die geometrische vormen neerzetten. Vaak werken mensen heel pasteus met een paletmes. Ik heb een eigen techniek ontwikkeld waarmee ik verf in verf wrijf, zodat het juist heel vlak blijft en glad wordt. Ik masseer de verf als het ware op het doek en vermeng al doende de kleuren. Laag voor laag. Het is een langzaam proces. Het is opbrengen, schrapen, wrijven, weglaten en sterker maken.”

ONDERSCHRIFT.

ONDERSCHRIFT.

„En langzamerhand zie je iemand tegenover je opdoemen. Dat is een fascinerend proces. Helemaal, wanneer het moment daar is om de ogen te schilderen. Dan krijgt het schilderij karakter. Dat ene witte stipje brengt het licht in die figuur. Dan komt iemand tot leven. Vooraf aan dat moment was het een schilderij. Daarna is het een mens...” Wat opvalt is dat Harskamp de dieren ook vaak een menselijke uitdrukking geeft. „Als je een mens met een dier schildert, ontstaat er een spanningsveld. De interactie wordt hierdoor versterkt.”

Doorgeefluik

Soms doet de stijl van Harskamp wel denken aan Picasso of Botero. „Dat hoor ik vaker. Toch vind ik Botero meer karikaturaal. Daar ben ik wars van. Mijn werk schuurt toch eerder tegen de werkelijkheid aan, ook al is die werkelijkheid gestileerd. Het moet als zodanig blijven overtuigen.” Vooral bij Harskamp's ruitfiguren zou je kunnen denken aan Picasso's paarden in bijvoorbeeld *Guernica*. „Ja, ik speel ook met de lichamelijke verhoudingen. En *Guernica* is een van de meest indrukwekkende schilderijen die ik ken. Maar het gaat over oorlog. Omdat ik oorlog gelukkig nooit aan den lijve heb ervaren, schilder ik die ook niet.”

Wat Harskamp wil zeggen, is dat hij bewust of onbewust door van alles is beïnvloed. „Natuurlijk heb ik de penseelstreek van Van Gogh bestudeerd, en het licht-donker van Rembrandt. Of kunstenaars als Marini en Modigliani. Uiteindelijk ben je een soort zeef, waaruit jouw eigen stijl en techniek ontstaat. Maar je bent ook een doorgeefluik. Niet alleen van je gedachten en ideeën, die je via je werk overbrengt. Nu ik zelf ouder word, kom ik regelmatig tegen dat anderen ook door mij geïnspireerd raken. Dan proberen ze mijn werk na te schilderen. Zolang men er bij zet ‘naar Peter Harskamp’ vind ik dat verder geen probleem. Ik voel het zelfs als een compliment, dat ze mij als voorbeeld nemen.”

Kosmisch

„Deze kunst; dit is blijkbaar wie ik ben. Ik wil vooral mooie schilderijen maken, in de eerste plaats voor mezelf. Lekker schilderen, dat is ordening aanbrenge in de chaos. Het is een kosmisch proces: uit chaos komt orde. Wanneer ik goed op dreef ben, voelt het net alsof ik deel uitmaak van een groter geheel.”

■ Peter Harskamp exposeert van 21 juli t/m 22 september bij A-quadraat, galerie en beeldentuin, Mosselseweg 12, in Vorden. Open vr-zo 13-17. www.galerie-a-quadraat.nl